

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK LI. Ч. 48. Джерзі Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 12-го березня 1943. No. 48. Jersey City, N. J., Friday, March 12, 1943. VOL. LI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТИ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода": ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016 4-0807. THREE CENTS. IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ГОЛОВНА КОНТРОЛЯ ВІДБУВАЄ ПРОВІРКУ МАЙНА І ДІЛОВОДСТВА У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СІТІ. — Від понеділка переводиться в домі У. Н. Союзу приписана статуту головна контрола майна і діловодства У. Н. Союзу. Переводить її головна контрольна комісія, в склад якої входять: Дмитро Капігула — президент, д-р Володимир Галан — заст. президента, д-р Амвросій Кібзей — секретар, і члени: адв. Роман Смух і інж. Степан Куронась.

ЛҮІС ДОМАГАЄТЬСЯ ПІДВИШКИ ДЛЯ МАЙНЕРІВ.
НЮ ЙОРК. — Джан Л. Луїс, президент Юнайтед Майн Воркерс, зачав кампанію в справі підвишки майнерських платень, починаючи від домагання для майнерів, що працюють в копальнях м'якого вугля в районі Північного Аппалачієн. Юнія домагається тепер дводоллярової денної підвишки і мінімальної денної платні в сумі \$8. Як теж рішена підписати таку умову тільки на протяз одного року. Теперішня основна платня вносить денно \$7 для майнера, а \$5.08 для лейбра. Якщо підчас нарад, що відбуваються в готелі Рузвелт, прийде до порозуміння у цій справі, то така умова буде підставою для подібних умов в копальнях твердого вугля.

Проти „експлуатації майнерів”.
Луїс прибув на конференцію з ріжними документами, приготовленими Майнерською Юнією, щоби виказати, що життєві кошти зросли на 124.6% між серпнем 1939 і лютьом 1943 року. Він зазначував у своїм тригодинним виводі, що майнери „є жертвою соціальної економічної експлуатації” й тому їхні життєві кошти є дорожчі, а життя гірше ніж в інших робітників. Він казав: „Майнери є голодні. Вони є зліс годувані й не відживляються так як їхні сусіди”. Луїс атакував дуже гостро Раду Военної Праці, кажучи, що „Рада допомогла найбільше економічній стабілізації тим, що уступила”. Теж заявив, що майнери ніяк не приймуть „Литя Стилу умову”, бо не думають істи ту „умову”, а тільки „солідну американську страву”.

ПЕРКІНС ПРОТИ ЗАКОНУ ПРО АБСЕНТИЗМ.
ВАШИНГТОН. — Секретарка праці Перкінс не думає, що можна зліквідувати абсентовація робітників у военній промисловості шляхом законодавства. Вона дораджує вглянути глибше в причини абсентовація і старатись їх усунути. А є вона то думки, що 90% абсентовація спричинюють хвороби і нещасливі випадки при роботах. Каже, що ліпша співпраця між зарядом фабрик і робітництвом краще направить те лихо ніж законодавство. Звертає увагу на відживлювання робітників. Каже, що, наприклад, шклянка молока підчас роботи може дуже скріпити видатність утомленого робітника. Також заявила, що вона переконана, що робітники не відхиляються від военної служби, а булиб раді служити і в боєвих рядах як кожний інший американський громадянин.

ЛЕНД-ЛІЗ УМОВА ПРОДОВЖЕНА
ВАШИНГТОН. — В обидвох палатах конгресу перейшов законопроект про продовження Ленд-Лізу договору, який був би скінчився з днем 30. червня. Відкинено всі внески, що змагали до того, щоби злучити з тим договором застереження, що усі умови щодо повоенних відносин мають дістати затвердження конгресу. Тільки Комітет для заграничних справ, що поставив внесок на продовження, пояснив, що Ленд-Лізу Акт не дозволяє на те, щоби зв'язані з ним договори обіймали справи, зв'язані з повоенною різвязкою. Далі подано, що від березня 1941 до 31. січня 1943 року Злучені Держави допомогли об'єднаним Державам на підставі Ленд-Лізу на суму \$8,935,000,000.

СТАСЕН ПРО МИРОВІ ЦІЛИ.
НЮ ЙОРК. — В МекМілен театрі в Колумбійському Університеті говорив до яких 1,000 слухачів Гаррод Е. Стасен, губернатор Мінесоти, про те, як мав би виглядати в світі мир по війні. Він казав, що ціле нещастя в Європі зачалось від того, що Гітлер нарушив по варварськи „основні людські права в Німеччині”. Ось тому, казав Стасен, у всіх плянах світового замирення треба в першу чергу вважати на те, щоби були забезпечені скорше „людські права, ніж національні”. Теж казав, що треба дати нагоду визволення народам вибрати собі такі уряди, які вони бажать мати.

УЖЕ ПРИТИХЛА СПРАВА З СТЕНДЛІЕМ.
ВАШИНГТОН. — Як скоро вибухла, так і скоро притихла хвіра, що счинилась зприводу заяви адмірала Стендлія, американського посла в Москві, про те, що наряд у Совегах мало знає про те, як Америка допомагає Советам. Президент не хоче про це нічого сказати, а підсекретар стейту Велес теж відмовився давати дальші вияснення.

Помер о. Микола Струтинський

МАЙНЕРСВІЛ ПА. — Телеграма до „Свободи”: В четвер рано о годині 5:30 помер о. Струтинський. Похорон у понеділок рано. — о. А. Уляпичський.

Покійний о. Микола Струтинський був останніми часами членом 25. відділу У. Н. Союзу, а до організації вступив 7. серпня 1902 року, себто як тільки прибув з Галичини до Америки і став українським греко-кат. священником в Оліфанті. Родився в Західній Україні, в місті Калущі, Галичина, 24. листопаду 1870 року. Прожив 73 роки, з чого 41 років був членом У. Н. Союзу. Полив в Європі сина, що є адвокатом, а тут дочку, Марію, замінку Гамбаль, журналістку.

о. МИКОЛА СТРУТИНСЬКИЙ

Покійний був останніми роками знеможений хворобою і не проявив ширшої діяльності. Та давніше був відомий як з громадської так і письменницько-журналістичної праці. Його драму п. н. „Страйк”, якої тема взята з життя українського народу в Галичині, грали на наших сценах в Америці майже до останніх часів. Його книжку п. н. „Зоря нового життя” видала Просвітна Комісія У. Н. Союзу в 1915 році, а в 1924 році видал У. Н. Союз його повість „При битві пороз”.

Покійний о. Струтинський був відомий теж як знаменитий бесідник і проповідник. Промовляв часто й дуже гарячо на вічах і ріжних з'їздах та конгресах. Вже в 1904 році був делегатом на Конвенцію У. Н. Союзу, що тоді відбувалась в Шамокіні, Па. На 15. Конвенції У. Н. Союзу в 1920 році в Філадельфії став членом покликанної тоді до життя Редакційної Комісії, а пізніше її головою. В 1925 році брав участь у формуванні „Шкільної Комісії” з наміру Об'єднання Українських Організацій в Америці й став членом цієї Комісії, що займалась поправою Рідної Школи в Америці. Працював теж в інших організаціях і лописував до ріжних газет, тут в Америці й в старім краю.

Покійний о. Струтинський полишив по собі одну живу пам'ятку, а це прекрасну українську греко-кат. церкву св. о. Миколая в Шжаго, що є великою пам'яткою української архітектури і малярства, про якої мистецтво писали багато американські знавіи штуки. — В. И. П.

Проект Соціального Забезпечення від Коліски до Гробової Дошки

ВАШИНГТОН. — Отже Америка має уже, як кажуть, свій власний „Плян Бевериджа”. Отсе президент Рузвелт вислав до конгресу два звіти, які виготовлені заходами „Нешенел Рісорсес Пленінг Бора”, а в яких є проекти, що й як треба зробити, щоби кожна людина, що спосібно працювати, могла мати запевнену працю. Іде тут, як легко догадатись, у першу чергу про те, щоби запобігти „бумови” чи депресії, що звичайно є наслідками війни. А далі, щоби змінити економічні обставини в краю в такий спосіб, щоби кожна людина мала забезпечену працю і заробітну платню, вистарчальну на відповідне життя. Ось ті проекти передбачають радикальні зміни в цілій нашій соціальной системі, як теж більший вгляд уряду в приватній підприємства. Теж і робітництву признається у тих справах більший голос. Пропонується теж драстичні зміни в дотеперішній системі соціального забезпечення, поширюючи його на цілком нові галузі. Усе те, як заявив президент, не є ніякою цілковитою викінченою програмою, а тільки проектом, який повинен конгрес докладно розглянути ще на протязі цієї сесії. Та сумніваються, чи таке є можливе вже з того боку, що в палаті послів більшість ставиться не дуже то прихильно до цієї інституції, що цей проект виробила.

Стендлі Пояснює Молотови Свої Погляди

МОСКВА. — Адмірал Вільям Стендлі, американський посол в Росії, відбув довшу конференцію з комісаром заграничних справ Вячеславом Молотовим і пояснив йому свої погляди, висказані два дні тому на пресовій конференції, що мовляв Росія не признає помічі, яку їй дає Америка. Того самого дня „Ізвестія”, офіційний орган советського уряду, подав своїм читачам інформації про розміри американської допомоги советському союзові; ці інформації спиралася на звіт Едварда Стетіноуса, адміністратора американського „ленд-лізу”, поданий у „Американ Мегезін”.

БРИТІЙСЬКА ПРЕСА ВИТАЄ ПРОМОВУ ВОЛЕСА

ЛОНДОН. — Бритійська преса віднеслася дуже прихильно до промови віцепрезидента Злучених Держав Волеса про потребу тіснішого порозуміння між демократичними країнами й Росією ще до закінчення війни. „Таймс” каже, що ніяка західня держава не може щонебудь робити в справі східних границь Німеччини, не дійшовши вперед до справжнього й близького порозуміння з Росією. Постійний мир залежить від близької співпраці Британії, Росії й Америки.

КИТАЙСЬКІ ДИПЛОМАТИ ПОКИНУЛИ ВІШІ

ЛІСЬОН. — З Франції приїхали сюди 59 дипломатів і консулів у Франції. Кажуть вони, що вони зробиють це місто осідком своєї репрезентації в Європі; заперечують, що вони зривають з Францією.

ГЕРІНГ ІДЕ НА ІНСПЕКЦІЮ... ДО ІТАЛІЇ

БЕРН. — Націстичний маршал Герінг, приїжджає в суботу до Риму під покрішкою потреби відбуту інспекцію німецьких літаків на Італійському півострові. В його візиті добачують заходи Німеччини придержати Італію в лояльності до нацистів.

„НАЦИСТИЧНИЙ РЕЖИМ НАШ ВОРОГ, НЕ НІМЕЦЬКИЙ НАРІД”

ЛОНДОН. — У відповідь на домагання єпископа Чичестера, аби британський уряд вирозно сказав ще перед починанням європейської офензивы, з якими елементами він буде співпрацювати в Європі, лорд Саймон заявив в палаті лордів в імені уряду, що Британія вважає своїм ворогом нацистичний режим, а не німецький нарід.

БОМБАРДУЮТЬ МІСЦЕ НАРОДЖЕННЯ НАЦИЗМУ

ЛОНДОН. — Бритійські бомбовики вдарили великою силою в Мінхен, що вважається самим серцем нацизму. Вони скинули на нього 500 тон великих бомб, з котрих кожна може розбити цілий бльок будинків. Один такий рейд доконано в вівторок уночі, а один у середу сполудня.

У своїм радіовім комунікаті про рейд британський уряд говорив одначе про Мінхен як промисловий осередок, а німецький комунікат казав, що британці били по „культурних” пам'ятках. З німецького комунікату британці роблять висновок, що бомба поцілила головний залізничний дворець у Мінхені.

Німці відомстилися слабим рейдом на побережа Англії.

У ТУНІСІ РОЗВИВАЄТЬСЯ КОЛЬОСАЛЬНА БИТВА.

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ. — Патрулі аліантських повзів і інфантерії пробували силу позицій осі в Тунісі, шукаючи видно доріг, котрими би можна найкраще атакувати війська Осі під командою маршала Ромеля. Ці війська 200,000 вояків числом, тепер захоплені на чотирирокутнику, немовби в пастці.

Ворбг пробував вирватися з цієї пастки, але британська восьма армія ці спроби унеможливила. Німці понесли кольосальні втрати, коли їх повзи заблукали масово під обстріл британської проти-повзової артилерії.

Монтгомері, командант восьмої британської армії, каже в своїм приказі до своїх військ, що Ромель, пійманий як шур, кидається на всі боки ранячи себе самого. Він заповідає скору перемогу над ворогом.

НІМЦІ ПРИДУМАЛИ „БЕЗМОТОРОВИЙ ЛІТАК” З МОТОРАМИ.

ЛОНДОН. — Бритійське міністерство повітря подало до публичного відома, що німецький уряд почав уживати нових літаків системи „глайдерів”, себто таких, які можуть летіти без моторів. Ці одначе „глайдери” мають мотори і то дуже сильні, але тільки для піднесення літака на певну висоту. Потім мотор здержується, а літак летить без мотора, очевидно не даючи звичайного стукоту мотору.

Нові німецькі „глайдери” можуть взяти на себе по 130 повно узброєних вояків.

ПАРТИЗАНКА В ФРАНЦІЇ.

ЛОНДОН. — Паризьке радіо подало вістку, що револьверові замаховці пробували вбити десть у центральной Франції Марселя Деата, головного співробітника Ляваля. Це був уже третій замах на нього. Деат від довшого часу вів у своїй газеті пропаганду за співпрацю французів з нацистами.

Головна квартира Воюючих Французів подала, що французькі патріоти допали відділ німців на вузькій вулиці в Ліоні, вбили 12 вояків висадили в повітря амуніційний поїзд на дорозі здоваж ріки ріки Рони в південно-східній Франції.

У деяких кругах висказують побоювання, чи ці вибухи французької активності проти нацистичних окупантів не є спровоковані самими нацистами в тій цілі, щоби вони зігнали свою силу тепер і не могли піддержати другого фронту, як його відкриють.

ЧЕРВОНА АРМІЯ НАБЛИЖАЄТЬСЯ ДО ВЯЗМІ.

ЛОНДОН. — Російський комунікат каже, що червона армія затісняє свої кліщі довкола ворожих позицій під Вязмою та що в тяжких боях на фронті Харкова й Донця вона розбила 66 німецьких повзів й відбила ворожу контрофензиву, котру ворог почав силою 25 дивізії.

Червона армія захопила Ново-Дугіно, 28 миль на північ від Вязми, та Бєлий, що лежить на північний схід від Вязми.

Воєнні кореспонденти стверджують, що німецько-російські бої незвичайно завзяті. Воякам приходиться воювати в снігу й болоті, але ні одна ні друга сторона не щадиє сил.

НІМЕЦЬКІ КЛЮПОТИ В НОРВЕГІЇ.

СТОКГОЛЬМ. — Про постійний спротив норвежців окупаційним військам свідчить факт, що на військовому транспортному кораблі у Тронемі вибухла бомба й ушкодила корабель так сильно, що німцям прийшлося його загнати на беріг. Німці зараз схопили 6 мешканців Тронему як зарожників.

КВІСЛІНГ ПОШИРЯЄ ПРОТИ-ЖИДІВСЬКУ АКЦІЮ.

СТОКГОЛЬМ. — Уряд нацистичного прихвостня Квіслінга поширив свою проти-жидівську акцію на норвежців, подружених з особами жидівського роду. Новий едикт Квіслінга приказує таким норвежцям негайно постаратися за розвід від своїх жидівських подругів; у противному разі їм грозиться важкими карами за „расову нечесть”.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

За "Реалістичну Розмову"

Не можна припускати, щоб адмірал Вільям Г. Стендлі, американський амбасадор до Советів не знав про те, що совєтська "Правда" в січні передала американській урядовий звіт про те, скільки і що дають Злучені Держави Об'єднаним Державам через "Ленд-Ліз", включно з тим, яку воєнну допомогу дістають теж і Совети.

У першу чергу треба погодитися з тим, що заявив Сомнер Велес, підсекретар стейту, газетарям, запевняючи їх, що одне є певне, а це те, що амбасадор Стендлі цілком певно не хотів і не бажав причинитися своїми заввагами до напруження совєтсько-американських відносин, чи викликання якогось дипломатичного конфлікту між Злученими Державами і Совєтським Союзом.

Ось і над тим ломлять собі тепер голову теж і газетарі, що мають писати про цю справу. Під тим оглядом дуже промовляючим є здогад Артура Крока, вашингтонського кореспондента часопису "Нью Йорк Таймс", що дуже часто добре вгадує. Він є тої думки, що якщо б навіть дійшло до того, що за своєю заяву треба було Стендлієві залишити свій пост амбасадора в Советах, то він таки зробив велику і добру прислугу як Злученим Державам, так і Советам, а тим самим і всім Аліянтам.

Ніхто не знає, чи так дійсно є. Але є багато таких, що схиляються на таке розуміння завваг Стендлі. Якщо б так дійсно було, як здогадуються, та якщо б Сталін дійсно пішов на "реалістичну розмову", то така розмова була б цілком певно чи не найважливішою міжнародною розмовою у теперішню пору.

Ян Лехонь, Львів і Вильно

Інтелектуальне життя польської еміграції в Америці дотепер досить сильний застрик. Від початку року почав виходити тижневик, видаваний гуртком польських письменників, мистецьких діячів та науковців, що об'єдналися біля Польського Наукового Інституту у Нью Йорку, а репрезентує поважну частину інтелектуальної польської еліти, яку війна кинула поза межі вітчизни.

Показується, що польський уряд на еміграції добре здає собі справу з цього, скільки значить для його пропаганди мати таких саме людей по своїй стороні. Бо хоч більшість з цих, що гуртуються біля згаданого інституту та видавництва, це давні "пісудчики", польський уряд, який не минає нагоди, щоби винувати за останній розбір Польщі приписати духови спадщини по Пілсудським; т. зв. санації — уфундував тепер цим бувшим сенаторам часопис.

Газета добре випосажена, і з самого зовнішнього вигляду пізнати, що на неї не жалувано гроша. Надрукований рід паперу, цілі сторінки ілюстрацій, врешті низька ціна та правильна поява наглядно свідчать про це, що тижневик має працювати на "хвалу Польщі" без огляду на це, скільки це буде коштувати.

Ми, американські українці, очевидно, не претендуємо до цього, щоби давати полякам вказівки, як вони мають собі радити з відносинами своєї державності, якби не це, що воно — так як все було — також тепер іде утертим шляхом імперіалістичних амбіцій чий пак в термінології польської політики — "моцарство-вих". Отже іде пропаганда у цьому напрямі теж і тут, на американській землі, а підписується під нею солідарно духом представництво аліянтської Польщі, яке об'єдналися якнайтісніше, коли йде про панування над сусідами, себто над українцями, литовцями та білорусинами.

Шесте число згаданого "Тригодинка Польського" поміщує статтю Яна Лехоня названу "Оповіданням про два міста". Ян Лехонь, це один з чоловіків

Польщі на Вильно, це сентимент для цього міста Пйасудського, Міцкевича, Травуга і інших. Врешті польські цвинтарі, костели, замки. Хочемо звернути увагу автора, що коли такі об'єкти або цього роду аргументи мали у міжнародних відносинах рішати про державну належність людей та земель, то, наприклад, французи могли б зачати виводити своє територіальне право до міста Вашингтону на цій підставі, що воно вибудоване після планів архітекта французького! А знову особа Джозефа Конрада - Коженювського модала управлювати англійцям підбивати польську територію, або vice versa!

Зі справою Львова полагається автор теж у типовий, а ще менше скомплікований спосіб. Тут незручимою "моральною правдою" польської міста та прилежних земель є польський пролетаріат Львова, Макушиньські, Строньські і ще там хтось, та цвинтар оборонців з 1918 р. Саме при цій останній нагоді, де конче треба торкнутися історії та прав автентичного українського населення видається неминучою — автор не почувачи себе дозволити сильним до цього, щоби відперти історичну правду, повів себе у найбільш характеристичний спосіб: зігнував підлогу цілого воєнного конфілікту та участь у ньому українського народу до цієї міри, що про нього не згадав ні одним словом. Був такий послидовний, що назва "український" не вимкнулася у цілій статті ні разу слід його пера!

Якщо б ми мали бачити в пам'яті польських жертв міста Львова, але мусимо спитати Яна Лехоня: Чи Львів стоїть серед африканської пустині, і щим польським героєм прихотилося його боронити від диких звірів, гадів, чи канібалів?

І яка була причина, що тим польським героям приходилося з кимсь битися і гинути? Як же була причина атаки: посуха, злива, чи може яка інша стихія?

Кремєнець, Стрий, Дрогобич, Новгородок, Збараж — це символи польськості, які волею народу, що не знає ніяких компромісів найдуться у границях майбутньої Польщі. Так каже Ян Лехонь, додаючи, що у цьому стремілі край і еміграція, партії та стани, є незрозумілі та неспокійні. У цій справі між польським народом немає ріжниць...

До цього додамо: І справді немає: ні між повагою інтелектуаліста, ні безвідповідальністю демагога.

Клявдія Олесницька.

Жінки як Людська Робоча Сила

III. Чи жінки можуть це робити? У багатьох випадках жінки перевищують мужчин щодо рекорду в продукції. В одному урядовому арсеналі жіноча видатність праці при пакуванні й інспекції поясів, вживаних для ладування амуніції в машинній крісі, була на 40 процентів вища від мужеської.

Одна дівчина, що працювала при сплюванні в одній летичній фабриці, добила рекорду, два рази вищого від найкращого рекорду муштин при тій самій роботі. Одна жінка, що керувала дуже ніжним сверлом в одній летичній фабриці, удержала постійно рекорд, два рази вищий від найкращого рекорду мужчин на тій самій роботі.

При виробі літаків одна сверлова операція вимагає верчення малих дірок у малих металевих кусках: жінчина на цій роботі вертів 560 дірок у день, одна дівчина робила кожного дня по 1,000 дірок на день.

Таки й тим подібні приміри, подані Жіночим Бюром, показують, що жінки себе добре записали в промислах, до котрих вони вступили. Один форман у фабриці для будови кораблів сказав відвідувачам: "Я хотів би вам показати двох найкращих робітників, які я маю". І з тими словами показав на дві молоді жінки.

Де жінки не проявляють потрібних до праці кваліфікацій, то цьому звичайно винуватий завод фабрики. Деякі фабрики приймають жінок нерало, зо задньою думкою позбутися їх, як лише до цього приїде нагода. Це упередження просякає від директорів до інспекторів, а далі до форманів.

Найкраще поступають жінки якраз у тих фабриках, котрих заряди мають у відношенню до жінок вироблену прихильну "політику" й придержуються її консеквентно, а справедливо при найманню, вишколі й при всяких змінах.

Суспільні кошти наймання жінок на працю.

Коли допустити жінок до праці в фабриці, то за цим негайно повстануть різні проблеми, яких досі в ній не було. Передусім підноситься важке питання вибору робітниць, а далі пристосовання кожної з них до відповідної для неї роботи. Далі повстануть нові вимоги до фабрики: треба відповідних кімнат для відпочинку, туалет і туші.

Кафетерія, добра пожива, засоби безпеченства, відповідне й безпечне одіння, навчання добрих робочих звичок, — це

розпнутати оту скрутну загадку, що темною хмарою виринула перед ним. Потім зітхнувши важко, мабуть, почувачи свою безсилність, і промовив: — Та вже хто там зробив, то зробив, а я боюся...

— О, тепер егомості можуть бути безпечні, — сказав Деменюк. — Той, що це зробив, не швидко поважиться другий раз до вас заглянути. — Так ви думаєте? — Цього я певний. Замкніть добре й не бійтеся нічого. Я ще на хвилину побіжу до Гердера, звідаю, чи є Маланка. Коли є, то вернуся зараз до вас.

— Добре, Гнате, добре! Вертайся, бо мені самому чогось так моторошно, так страшно... — Ні, ні, будьте безпечні! — поспішно казав Деменюк і вийшов із покою.

(Дальше буде).

ІВАН ФРАНКО
Основи Суспільности
Повість
— Га, то, може, не в полі ходить.
— Та щож би вона в полі робила цілий день? Чомуб до неї не вертала? Та й це одно, егомості! Нині неділя, всюди по полю люди снуються, хтось би так був її видів.

— Дай то Боже! Але мого серце щось, мов кіцями, спускає. Біжу зараз до Ковала, а коли її ще нема, то біжу на фільварок.
— На фільварок? — здивувався о. Нестор. — А я б думав, що вам нема чого там бігти.
— Як то нема чого? Адже коли її досі нема дома, то вона, певно, там.
— Фовсім не певно, Гнате! А лишне ви лишитеся ось тут, переполюйте цю ніч зо мною!
— З егомостем? — здивувався Деменюк.
— Знаєте, Гнате, — мовив о. Нестор трохи тихіше, — я таки надумався зараз завтра вибратися зовсім відси.
— До Гердера?
— Хоч би до Гердера. Ні, зашто тут довше не лишуся. Знаєте, — тут голос його ще більше понизився так, що Гадина ледве міг його дочути, — сьогодні мене знов обікрали.

— Дай то Боже! Але мого серце щось, мов кіцями, спускає. Біжу зараз до Ковала, а коли її ще нема, то біжу на фільварок.
— На фільварок? — здивувався о. Нестор. — А я б думав, що вам нема чого там бігти.
— Як то нема чого? Адже коли її досі нема дома, то вона, певно, там.
— Фовсім не певно, Гнате! А лишне ви лишитеся ось тут, переполюйте цю ніч зо мною!
— З егомостем? — здивувався Деменюк.
— Знаєте, Гнате, — мовив о. Нестор трохи тихіше, — я таки надумався зараз завтра вибратися зовсім відси.
— До Гердера?
— Хоч би до Гердера. Ні, зашто тут довше не лишуся. Знаєте, — тут голос його ще більше понизився так, що Гадина ледве міг його дочути, — сьогодні мене знов обікрали.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМ САМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШСТЬ МІЛІОНОВОГО МЯТКУ ЦЕЙ ОРГАНІЗАЦІЇ

За Тиждень

Американські японці б'ються за свободу

Американці японського походження на Гавайських островах широким гомілюзом вступили до добровольчої американської Армії. Публічне виступлення на Островах переповненні апікантами, які ще з часів Перл Гарбор чекали нагоди, щоби показати свою лояльність до Злучених Держав.

Сорок поліцаїв японського походження в Гонолулу хотіли вступити до добровольців. Групи по кілька сотень згромаджувалися в своїх районах. Треба було 1,500 добровольців, зголосилося чотири рази більше.

Студент медицини Гавайського Університету, Християн Накама, сказав з того приводу: „Я давно ждав на ту нагоду. Як американці ми теж маємо право битися за Годжо, Гітлером і Мусолінієм”.

Волтер Мінгата, батько чотирьох дітей, зголосився одним з перших: „він сказав: „Я радий, що маю нагоду боротися за американську свободу і показати мою вдячність за виховання, яке дала мені Америка. Дядько Сем може взяти мое життя і все інше в цій боротьбі за волю”.

Другий молодий американський японець сказав: „Кожний день мого життя я дякую Богові за те, що я американець. Я готов допомогти всім чим можу в обороні американської волі”.

Японська преса в Гонолулу радісно підтримала заходи уряду, так само американсько-японські громадські діячі. Видаються американські виховники японського роду, Шигео Йошида, сказав: „Це не тільки дає нам значимі нагоди приєднатися до боротьби Об'єднаних Держав проти тиранії і поневолення, але також дає змогу американцям японського роду виявити себе”. Першим добровольцем зголосився Вілфред Цукіяма, бувший міський і повітовий прокуратор в Гонолулу, одна з найбільш відомих осіб на Гавах.

Втікачі артисти серед американських частин в Північній Африці

Воєнний департамент у Вашингтоні дістав відомості про те, що в Північній Африці закладено групу з 25 артистів-втікачів з Польщі, Франції, Чехословаччини, Греції, Югославії, Бельгії та Голландії, яка обіздить та відвідує американські військові частини для їх розваги.

Втікачі, які хотять робити все, що в їх силах, щоби помагати боротьбі з Гітлером, мають в своїй праці підтримку Американського Червоного Хреста. Ті артисти мають великий успіх серед американських вояків, вони називають ті виступи артистичної групи „Театром Червоного Хреста”.

Старші американці звичайно думають, що в старі часи подібні благаючі групи артистів перейшли тяжку школу життя. Але в порівнянні зі сучасними умовами життя в Північній Африці, тамте життя може здаватися раєм. Віддали далеко, мало добрих шляхів. Автобуси, в яких переїздять артисти, варто було би віддати до музею. Не раз доводиться рішати питання чи викинути одного артиста, чи скриню з костюмами, щоби було місце для шофера. Вояки заняті, не мають змоги їздити до найближчого міста до театру. Найближчим містом часто буває тільки купка арабських хиж і там нема жадного театру. Тому часто артисти грають під відкритим небом, у сїанні зорями. Декораціями служать тенки та літаки, або трошки освітлюють сцену автомобільні ліхтарі.

Північну Африку справедливо називають холодною країною з гарячим сонцем. Там нема парового опікування в кімнатах, де переодягаються артисти, вітер гуляє свobodно.

Не кожного дня дістануть обід, як переїздять. Часто доводиться задовольнитися кавалком хліба та яйцем, або двома, що пощастить десь другою купити за високу ціну. Якщо попадуть у місто, де є

готель, то напевно не дістануть в нїм простирала на постіль, нема що казати про гарячу воду.

Ця театральна група складається з 14 жінок і 11 чоловіків. Коли Червоний Хрест взявся допомогти їм, ніхто з них не знав англійської мови. Підчас праці вчили англійської мови, вивчаючи свої ролі. А ті ролі переповнені американським „сленгом” та вояцькими виразами, яких самі артисти не раз не розуміють, але задоволені тим, що викликають у глядачів-вояків веселий сміх.

Сьогодні артисти можуть грати підчас піскової бурі, завтра серед болота, але ніхто з них не нарікає на труднощі та незручності.

Промова Посла Глінки в Домініаньнім Парляменті

„Для мене британська корона є серцем і символом британського союзу вільних і суверенних народів. Для мене британська корона є символом єдності й унаслідок британським ідеалів за більше, як тисячу років. Що більше, ми повинні цінити наше положення в цїм британським союзі, бо ми користали з цього, що було досягнуто протяжі вікового поступу”.

Так само становище, супроти взаємин між Канадою й Британською Імперією займає поважне місце у домініаньнім парляменті, промовляючи на теперішній сесії в четвер, 18-го лютого.

Посол Глінка докладніше обговорив державний устрій Великої Британії, міждержавну співпрацю британських народів, спосіб їх думання й остаточно прийшов до закінчення, що Канада повинна почуватися щасливим, що мала можливість вирости на майже зовсім незалежну державу під опікою Британії. Навіть тоді, коли одинокі союзники опустили Британію в цїй війні, а інші ще не було в тім союзі, й тоді непоборимий дух британського народу не заламався й Британія сама одна, без належної зброї, зуміла здержати навалу Німеччини й відбити найсильніший наступ, який знає історія. За те всі демократичні народи, отже й канадський, повинні бути вдячні Британії. І хоч Канада є в приязних взаєминах з іншими народами, а навіть близько співпрацює й буде співпрацювати з ними, то шлях Канади — це шлях союзу британських народів і цією основною засадою повинен уряд кермуватися у своїй заграничній політиці.

Від 1931 року, по прийняттю вестмінстерського статуту, Канада стала суверенною державою. Тепер прийшла черга творити канадський націю з тих усіх народів, що її заселяють. І тут знов уряд повинен мати на увазі національні вагності й культурні багатства різних народів, прямиувати до тісної співпраці між тими народами і сплатити здібности тих народів в одну канадську мозаїку. Зрозуміймо раз на все, що Джансон і Іванішин є однаково правдиві канадські прізвища, бо вони означають те саме. Чейже списки жертв у Діеп не відрізняли один від другого. Братерське співжиття між ріжними народами в цїм краю, витворення одного канадського народу, зі спільними канадськими ідеалами, з одним сильним, бодрим канадським духом — це така за важна справа, як і виграти битву, а то й виграти війну”. — („Українські Вісти”).

Вільна від оподаткування частина прибутків („екземпшенс”) цього року куди менша, ніж попередніми роками. Одружені податковці не платять нічого від \$1,200, а не, як перше було, від 1,500 доларів. Тільки 500, а не, як давніше 750, доларів неодружено податковця є вільні від податку. За кожна дитину дозволено відрухувати від оподаткованої суми тільки 350, а не 400 доларів.

З другого боку підвищено податкову стопу. Замість чотирьох відсотків звичайного і шістьох відсотків додаткового оподаткування, треба буде заплатити шість відсотків звичайного й 13 відсотків додаткового податку. Разом зі зниз-кою вільних від податку сум

Цьогорічний Податок від Прибутків

Загальне домагання, щоби увести новий спосіб плачення податку від прибутків („інком текс”), не дало ще дотепер сподіваних наслідків. Конгрес не ухвалив ні плану Румля, ні його проекту, згідно з якими американські податковці платили свій податок не від минулорічних приходів і не раз чи чотири рази на рік, а від цьогорічних заробітків, так як вони вже платять „податок перемоги” — „вікторі текс”.

Окрім проектів комісії сенату й конгресу, розглядають ще яких 50 ріжних плянів про те, як краще платити прибутковий податок. Ріжниця між тими плянами лежить головню в цьому, як і до якої міри стягати податок за минулий 1942-й рік. Дехто каже, щоб цілком забути про прибутки 1942-го року і стягати податок тільки від теперішніх приходів, інші пропонують всілякі способи, як в більшій або в меншій мірі оподаткувати як минулі, так і біжучі приходи.

Та як воно не було б, але конгрес мабуть не матиме вже часу, щоб ухвалити новий спосіб плачення податків перед 15-тм березня і американським податковцям прийде ся заплатити припадаючи на кожного данину згідно з існуючим старим законом. Хто зможе, цей заплатити перед згаданю датою податок за цілий минулий рік, хто не зможе, той заплатити бодай четвертину з тим, що доплатить решту разом перед 15-тм червня, ведресня і грудня.

Ріжниця між тим, як цей податок плачено в минулих роках, а як буде ся платити цього року, є тільки у його висоті. Цього року американські податковці заплатять багато більше, ніж колинебудь платили в минулому. Зрештою процедура буде та сама.

Хто в 1942-му році заробив \$3,000.00 або менше, той зможе жыти до зголошення своїх приходів і свого податку упрощеного формуляра 1040A. На нього податєть тільки суми приходів та відтягається від них суми, які по закону вільні від податку („екземпшенс”). За те не відтягається сум, які під деякими умовами можуть бути вільні від податку, як наприклад надзвичайно високі видатки на лікаря, оплати на добродійні цілі, кошти зв'язані з живанням автомобіля для поїздки на працю, і т. п. На відворотній сторінці формуляра поданий податок від ріжних сум річного прибутку для неодружених осіб, для женатих, коли чоловік і жінка платять податок окремо, та для одружених, що платять свій податок разом.

Цей упрощений формуляр вигідний не тільки через те, що він нескладний, але ще й тим, що при обрахуванні податку уряд відразу зменшив суму прибутків, від яких платиться податок, на яких шість відсотків. Стільки, пересічно, виносять дозволені законом відтягнення („дідокшенс”) від підлягаючої оподаткованню суми прибутків.

Вільна від оподаткування частина прибутків („екземпшенс”) цього року куди менша, ніж попередніми роками. Одружені податковці не платять нічого від \$1,200, а не, як перше було, від 1,500 доларів. Тільки 500, а не, як давніше 750, доларів неодружено податковця є вільні від податку. За кожна дитину дозволено відрухувати від оподаткованої суми тільки 350, а не 400 доларів.

З другого боку підвищено податкову стопу. Замість чотирьох відсотків звичайного і шістьох відсотків додаткового оподаткування, треба буде заплатити шість відсотків звичайного й 13 відсотків додаткового податку. Разом зі зниз-кою вільних від податку сум

це все піднімає податок два до три рази вище того, що треба було платити торік. При більших прибутках податок ще більший. Він доходить до 82% при приходах вищих як 200,000 доларів.

Кожна особа, що в 1942-му році заробила 500 або більше доларів, і кожна одружена людина, що заробила 1,200 доларів або більше мусить вивипонити формуляр про свої приходи і передати його податковим властям без огляду на те, чи їй прийде ся платити податок, чи ні. Тільки американські вояки, що служать поза межами Злучених Держав, не мусять вивипонити зараз податкових формулярів. Та вони обов'язані це зробити, як тільки вернуть до Америки. Жовнірі і моряки, що перебувають в Злучених Державах, мусять вивипонити формулярі, так як і решта громадян, і тільки можуть внести прохання, щоби плачення податку їм відложили на шість місяців після того, як їх звільнять з військової служби.

Уряд передбачує, що цього року біля 27 мільонів податковців вивипонять і переддають податковим бюрам формулярі про свої прибутки. Коли взяти під увагу, що в 1940-му році тільки 4 мільони мешканців платили прибутковий податок, то це справді незвичайний зріст. На нього зложилися такі два факти: через знизку сум вільних від податку багатьох людей мусить платити податок, хоч не платили його попередню. З другого боку наслідком війни мільони людей заробляють більше ніж перед тим. Накінець, кілька мільонів людей, що в нормальних часах не працювали, заняті тепер у воєнній індустрії.

Правительство сподіється зібрати цього року з прибуткового податку біля 10-бїльонів доларів. Це є п'ять разів стільки, що в 1940-му році. Тоді прибутковий податок платили тільки люди з середніми і високими заробітками й доходами. Тепер це справді загальний податок. Він налягає на всіх, однак таки найбільше на тих, хто більше заробляє, чи хто має більші приходи.

Окрім прибуткового податку біля 45 мільонів людей вже платять „податок перемоги”. Обидва ці податки, це головне джерело приходів, з яких Америка покриває велитенські кошти теперішньої війни. Ними американський нарід окупиває свою волю і право своїх дітей на свободу.

Загальна Рада — ФЛС.

ЯСНІ ДНІ В ЖИТТЮ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

(Докиченя) (3)

Час 1845. і 1846. рр. становлять в життю поета України ту епоху, коли великий талант його дійшов до найбільшої висоти свого розвитку, то розвинуто, до якого люди дали йому дійти, але не того, до якого він при інших умовах, не зазнаючи тюрми і десятилітнього заслання — спроможен був досягти.

От під цей час помічаємо в життю Шевченка один такий день, коли на душі у нього — певна річ — було ясно, тихо, годинно, коли ясні надії на своїх неокраєних крилах шпиряли з ним в високої сфері добра громадського і національного.

Відомо, що Шевченко давав і давав зовсім правдиво велику вагу вихованню художницького смаку серед молодіжы. Знаємо, що він пильнував стати професором живописи при київському університеті. Дякуючи старанню княжни Рєпніної, йому в цьому разі поталанило і незадовго до арешту міністер освіти затвердив був його посаду художника-педагога. Гадки він мав про академію художеств в столиці України у Києві. Але тямив добре і потребу поїхати йому за границю, щоб там більш розвинути свій художницький талант. Та на поїздки Шевченка за границю бракувало йому коштів. На Кулішовому весіллю „молода княгиня” (О. М. Кулішыха) постановила собі сусєтство повернути на кошта для поїздки Шевченка за границю так три роки. З невимовним захватом прийняв Шевченко таку прираду „княгині”.

Це було 27. сїчня 1847. р. і се був певне пятий ясний день в життю Шевченка.

Таким чином поет стояв тоді на порозі під дверми свого сподіваного ясного шестого дня, стояв під дверми загарливо пожаданого храму; але тоді й поглузилася лиха доля: вона потай людей поставила біля тих дверей свого Артура в особі студента Олексія Петрова, що своїм „доносом на віки замурував Шевченкові двері до сподіваного храму.

Даремна річ шукати ясних днів в життю Шевченка від часу арешту 5. квітня 1847. р. до часу визволення його з „казарми смердячої” 2. сєрпня 1857. р. Усі отчі три тисячі сїм сотень сїмдесят і чотири дні були тяжко темними днями, повними страждань для поета. Тільки інколи і то вже під конець заслання траплялись такі дні, що часом мигав ясний промінь, але тільки промінь, що мигав і зникав; але на цєму промінні ми не будемо спинятися.

Коли день виїзду Шевченка 2. сєрпня 1857. з Новопетровського форту можна назвати ясним, радісним днем, то отсе і буде шестий ясний день в пережитих до того часу поєтвом сорок трьох і пів року свого віку.

Години приїзду Шевченка з заслання в Петербург, перше побачення його з Лазаревським, з родиною гр. Толстих, обід у Толстих 12. квітня, здаються з першого погляду такими, що їх можна вважати за години, коли не за дні ясні, радісні в життю поета. Відо-

мо, що родина гр. Ф. П. Толстого „з замиренням серця ждала поета і от прийшов він з довгою сивою бородою, з добродушною усмішкою, з очима повними любови і сліз”. „В життю моему ніхто мене і я нікого — каже поет — не зустрічав так сердешно, так радісно, як зустрілися ми з моєю святою заступницею і з графом Федором Петровичем. Багацько хотів я їм висловити і нічого не висловив”; а доя гр. Толстих, Катерина Федорівна, додає, що поет в ту годину тільки й говорив: „Сердєнька мої! Други мої! Рідні мої! Усі цілувалися, усі плакали, усі говорили разом”.

Обід 12 квітня, промова, найкраще промова Старова — була великим, повний заслуженим пошануванням і учтою поета, що „своїми страданнями піддержав святу віру в те, що дійсне моральної природи чоловіка неспроможні побороти жадні лихі обставини”. Але в те, щоб по правді покласти цїну отсім дійсним високим моментам, будемо пам'ятати, що то були тільки моменти, що Шевченко був все ще невольником поліції і нарешті, що „здоров'я його тоді було вже чисто покалічене засланням”.

Та нехай, будемо вважати день побачення його з Толстими по приїзді в Петербург як день ясний, то й тоді побачимо, що з 47-літнього поєтового віку було в нього „лихи сїм ясних днів; усі останні безрадєсні, хмарні, тяжкі. Але тим ясній і виразній на цєму темному життєвому фоні виділяється перед нашими очима величава постать морального великого українця-патріота, великого національно-народного поета, великого

страждальника за нарід, великого апостола людської правди, волі і любови.

Чого-чого не перетерпів, якого тільки лиха не зазнав Шевченко; але „усі принижєння, усі наруги пройшли — каже поет, — ніби не чєляючі мене. — Найменшого слїду не лишили вони по собі. Кажуть, що досвід є найліпший наш учитель. Але гіркий досвід пройшов довз мене невдимкою. Мені здається, що я точнісінько той самий, який був і десять літ назад (1847. р. до заслання). В моїй духовно моральній істоті не перемиїлилася ніяке єдина риса. І я з глибоким серця дякую мого всемогутнього Создателя, що Він не дав жахливому досвіду значення своїми залізними пазурами моїх переконань, моїх ясних вірувань. Дещо прояснілося, покругляало, набралося більш природного розміру і виду. Але це добуток старого Сатурна, що летить собі не хвилиуючись, а не добуток гіркого досвіду”.

Стежачи увесь вік поета, ми отсю його заведуна ширю сподїєм перед самим собою не можемо брати інакше, як за найправдивіше і найпевніше свідство тієї величезної моральної сили, яку носив в собі Тарас Шевченко. Ми кланяємося перед нею, перед великим страдальним генієм нашого слова в день роковин його народження і роковин його смерті.

О. Перебендя.

Жінка як Людська Робоча Сила

(Докиченя зо сторони 2-гої)

Зв'язаним зо зростом числа робітниць, є справа юній. Спершу юній були недоволені з того зросту. Коли побачили, що цьому не можна запобігти, почали звертати увагу на приєднування жінок до юній. Це є тепер загальна політика робітничих юній. Нині жінок приймають до юній по амуніційних фабриках, і жінки робітниць належать до юній у великому числі.

IV.

Жінки на фармах.

Немалий брак робочої сили людської відчувається нині на фармах. Сини фермерів їдуть до війська, робітники до воєнних промислів. Що прогалиню мусять знов вивипонити жінки.

Нажалі, багато жінок фермерської роботи не знає, бо вони вирости в місті. До того фермерська праця вимагає певної зручності й вправи, які не легко набуваються.

Справою постачання робітників для фарм займаються дві урядові агенції: федеральна служба посередництва праці й департамент рільництва. Перша через свої місцеві бюра, друга через свої повітові ради. Вони переводять кампанію за рекрутацию робітників. Улаштовують курси рільничої праці. У декотрих з них учать навіть жінок, які не мають дїро фермерство найменшого лоняття.

У декотрих стейтах уряд веде в цїй справі ще більше конструктивну працю. Напри-

клад, коли він приспособляє жінок спеціально до сезонної праці, на яку спирається рільництво даної околиці. Це відноситься наприклад до стейту Орегону, котрий перевів просто похатню мобілізацію дозрілих жінок. Потім стейтовий уряд поклясифікував записаних за їх знанням і досвідом. Далі відкрив для них школи. Потім постарався за організацію перевозу їх на місце праці. Подібними заходами розв'язав у минуле літо проблему недостатчі праці в Орегоні. Як у це літо потреба була більша, як цього сподівався, стейт сподївається дати собі раду й з нею.

Співпрацюють з тими урядовими бюрами й інші. Наприклад федеральний уряд шкільництва веде кампанію за загальнокраєвий вишкіл студентських груп у рільництві, сподїючися в цїй спосіб збільшити запас працівників на пів до одного мільона.

Наконєць не можна в зв'язку з цєю проблемою поминути й цього, що великі перемиїни, які діються на полі праці вчас війни, будуть мати теж глибокий вплив на становище жінки по закінченню війни. Навіть якби жінки по повороті вояків вернулися домів, то й це буде мати на жінок прийнятний такий наслідок, що воно дасть жінкам переконання, що їх покликано зробити те, що від віків здавалося неможливим, а прєцинь вони це зробити потрапляли.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ФУТРА
НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР
НАЙЛІПШІ ФУТРА
НАЙДЕШЕВШІ ЦІНИ
Купуйте футра з Д О В І Р Я М у виробництві
МИХАЙЛА ТУРАНСЬКОГО
Michael TURANSKY
350 — 7th Avenue.
New York City
Between 29 & 30 Streets
16th floor
Lackawanna 4-0973
HOURS:
Daily to 6:00 P. M.
Saturdays to 5:00 P. M.

НЮАРК, Н. Д.Ж., І ОКОЛИЦЯ!
УКРАЇНСКА ПРЕСВИТЕРСЬКА ГРОМАДА
вашогоує
ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ
В НЕДІЛЮ, 14. БЕРЕЗНЯ (MARCH 14, 1943)
В ЦЕРКОВНІЙ САЛІ, 49 БІКОН СТ.
Початок в год. 6:30 ввечір.
В програму входять: хорні пієні під проводом п. Ю. Кириченка, солі, деклямації і святочний реферат, який виволосить пастор Лука Стандер. — Українськї Громадяни! Приходьте на концерт та разом з нами віддайте пошану Кобзареві України, великому борцю за правду й волю.
Комітет.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

З діяльності жіночого Демократичного Клубу.

Річні збори жіночого Демократичного Клубу, відділ 22 С. У. А., відбулися дня 28 лютого. Зійшлося поважно число членок.

Ці збори важніші як котрогонебудь іншого року, а тому, бо на цей день припадав 25-літній ювілей нашої членкині.

Предсідниця п. А. Вагнер отворила збори, а потім по порядку обговорено всі справи. Насамперед порушено найважливішу в нинішній часі справу, а це справу А. Ч. Хреста.

Пані А. Вагнер сказала, що вона була в центрі А. Ч. Хреста міста Джерзі Сіті, де вони її повідомили, що вже розпочинається кампанія за збірку грошей. Тому просить, щоб українські жінки змогли в тій кампанії.

Тут звертається увагу не тільки членкам Дем. Клубу, але всім, котрі організовані в жіночих товариствах, щоби слідували за проголошенням, бо наразі не знаємо, котрий день призначиться для української збірки.

Отець В. Лотович, як голова української групи, певно проголосить це в церкві, або подасть про це часопис "Свобода".

Також проситься жінок, котрі мають вільний час, щоби зголошувались в найближчих робітнях А. Ч. Хреста, де вже багато наших жінок працює. При вписуванні треба зазначити, що приходиться з української групи.

На цих зборах збірано вкладку до А. Ч. Хреста в сумі \$20. Ухвалено зробити забаву, з котрої чистий прихід піде на А. Ч. Хрест. Підприємство відбується в церковній галі, в неділю 14 березня, в 4. годині попуду, зараз по вечірні.

Повніть всіх прийти та допомогти бодай маленьким датком тій справі.

При кінці зборів пані А. Вагнер проголосила членку, котра обхотила 25-літній ювілей. Нею була пані Парася Заканич, яку привітано гучними оплесками.

Тут скоро зявився пан Заканич, де обидвох ювілянтів привели до гарно застеленого стола. Разом як одна родина відсвятковано цей ювілей.

Предсідниця передала ювілянтам гарний дарунок від клубу та побажала всього найкращого. Но через всі членки складали свої побажання.

На залик пані С. Микитки гості зложили \$17.50. Зі збірки призначено \$5 на А. Ч. Хрест. Збіркою завзяла пані А. Вагнер і п. С. Микитка.

Уряд на цей рік потвердив по із маенською зміною. Ввійшли до нього такі пані: А. Вагнер, предсідниця; Е. Хитрин, заст. предс.; С. Микитка, секретарка; А. Гутер, заст. секр.; М. Фриц, касірка. Контрольна комісія: А. Шимон, М. Самоїл і Ю. Шмайден.

Соня Микитка, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З радян на тему української національної культури.

В неділю, дня 14 березня, в годині 8. раню говоритиме проф. Микола Чубатий про те, як можнаб ужити радіову годину раз у тиждень не на проголошення бізнесових справ, а головню на реферати про українську національну культуру. Говоритиме з ньюйорської радіо-програми "Голос України", що передається з стації WBYN. Довжина філ. 1430.

ДІТРОЙТ, МІШ.

(З загальної діяльності).

Читаючи американсько-українську пресу можна завважити менше дописів про діяльність на місяці. Очевидно, що на те все є причини. Через воєнні обставини і довші години праці громадське життя не проявляється у такому виді як було. Та є поважна зміна: з усіх сторін доноситься більше про діяльність нашого жіноцтва, чого давніше не було в таких розмірах як тепер. У нас в Дітроїті треба таки дати признання жінкам, що вони рівно й шире працюють для А. Ч. Хреста та інших цілей.

За ініціативою Української Федерації Стейту розпочато тепер дуже живу кампанію в допомозу Червоному Хрестові. Відділи Союзу України Америки та інші жіночі організації уже збирають жертви, а булоб добре, щоб наше громадянство відгукнулось дуже щедро на ту акцію, та щоби українці вийшли з честю і признанням з цієї кампанії.

Федерация веде далі кампанію в справі закупи Военних Бондів, головню через радіогодину п. Шустакевича.

Але є занепад у наших драматичних кружках, бо нема вистав, як це було минулими літами. Та далі держиться добре Хор "Думка" під прово-

дом п. І. Атаманди і Дівочий Хор, під диригентурою панни Степані Андрусевич. Мали вони кілька поважних виступів у тому році і розносили ними славу української пісні.

Рух за приєднання членів до У. Н. Союзу трохи підупав, бо люди роблять і заняті, а відбивається погано на тій акції й пайкування газоліви.

Старокраєва акція теж припана бо нема звязку з українськими землями як і нема змоги висилати воміч українським людям, як це могли робити давніше. Та ця переходова стадія повинна заставити нас закрити краще наше організацонне життя в Америці та приготуватись до великої допомоги України по війні. Тепер уже нема тої партійности, що була, а тому, як прийде знову помагати, будемо вели співну акцію. При тому, на нашу думку, треба звертати увагу і на те, що Україна буде потребувати і різних фахових сил, до чого ми теж повинні приготуватись.

Товариство Українських Університетських Абсолютів думає про ці справи. Минулого року воно дало шість відітчих в Українським Народним Дому, з чого многи користали, а дрібною колекту, зібрану з нагоди відітчих, обернуто на стипендію для наших учнів в високих школах. Дано нагороду двом студентам університету. Це товариство дало цього року в У. Н. Дому три відітчи. Лекторами були: Д. Лазар, Й. Гурський та І. Іванчук. В неділю, 14 березня дасть відітчи д-р Яців про українців в Європі й висвітлить фільму, що її набрав у Галичині, а яка передає цікаві події й особи, включно з Митроп. Шептицьким і розкопами в Галичці. Відітчи будуть в У. Н. Дому кожної неділі, година 2.30 попудні.

Ів. В. Іванчук.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВІНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА"

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 234, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 13 березня, в годині 7.30 вечір, в селі У. Н. Дому, 214-216 Фултон уа. Просимо всіх членів прийти на означений час. — За уряд: Ст. Могила, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Секр. Пресв. Богородиц, від. 36, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 14 березня, в годині 5. попудні. Просимо членів прийти на означений час, бо маємо багато справ до поладження. Долгуючнх членів напам'ятаемо заплатити свої вклади, бо йнакше будуть суспендовані. — Марія Ходак, секр.

ВЕСТБУРІ, Н. Й. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 267, відбудуться в суботу, 13 березня, в год. 8. вечір, в домі Івана АгRESTA. Обовязком кожного члена є явиться на ці збори, бо є важні справи до поладження. — К. Шаух, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Фов. Санкст, від. 163, відбудуться в неділю, 14 березня, в 1. годині попудні, в домі Горожан, 847 Н. Френклін уа. Просимо всіх членів прийти на збори на означений час, бо є дуже важні справи до оладження, тому ривніть кожного члена є конешна. — Уряд.

ГАМТРАМК, МІШ. — Тов. ім. М. Шапкевича, від. 91, повідомляє всіх своїх членів і членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 14 березня, в Українській Хаті, 2240 Грейлай уа., точно в годині 1.30 попудні. Просимо членів, хто має воєнні бонди, а це не є записані, то просимо принести номери бондів або їх записати. — В. Бодурт, рек. секр.

ПІТТСБУРГ, ПА. — Тов. Рогатинська, від. 396, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 14 березня, точно в 7. годині вечір, в домі Федя Шолюпи. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до поладження. — Уряд.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Укр. Клубу Поступового, від. 70, відбудуться в вівторок, 16 березня, в год. 7.30 вечір, в У. Н. Дому, при Філі уа. Просимо членів і членів прийти на збори, бо є важні справи до поладження. Долгуючнх членів напам'ятаемо заплатити свої вклади, бо йнакше будуть суспендовані. — За уряд: В. Кушнір, секр.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. — Тов. Дарахівська, від. 275, повідомляє членів, що збори відбудуться в неділю, 14 березня, в годині 7. вечір, в галі церковній. Маємо важні справи до поладження. Членів, котрі долгують, мають прийти на ці збори і заплатити свій довг. або будуть суспендовані. — За уряд: М. Гречин, предс.; Н. Манюрек, кас.; М. Кузіло, рек. секр.; М. Марін Обуховський, фін. секр., 150 — 1st Ave., New York.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, відбудуться в вівторок, 15 березня, в годині 7.30 вечір, в У. Н. Дому, 181-183 Філі уа. Просимо всіх членів прийти на збори на означений час. Долгуючнх членів просимо приприти свої вклади, бо в протиний рази будуть суспендовані. — За уряд: М. Косинович, предс.; С. Гріфа, кас.; Н. Пігура, фін. секр. А. Бусько, рек. секр.

СЕНТРАЛ-ФОЛС, Р. АЙ. — Квартальні збори Тов. ім. І. Франка, від. 93, відбудуться в неділю, 14 березня, в годині 1. попудні, в галі 59 Сентрал Ст. Обовязком всіх членів є прийти на означений час. — І. Клеменчук, предс.; А. Пшик, кас.; П. Бенковський, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Для 24. лютого 1943 року померла в 51. році життя **ЕГНЕС ЛІЩИНСЬКА**, членка Тов. Запорозька Січ, від. 192 У. Н. Союзу в Гержмер, Н. Й. Похона походила з міста Бууч, Закарпатська України. Похорон відбувся 27. лютого. Похона похила мужа Костя і сина Романа, що є капіраем при війську. — В. Ів. П. М. Політило, секр.

БОЛІНІТ

Раши на ногах, опухлі ноги, набридли жиля, болочні ноги, флегмі (запалена жила), напухлі або болочні коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.

Dr. L. A. VEHLA

Близько Бродвєя. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

Даром пробка МІЛЕРТОН LAXATIVE

Тепер є небувала нагода для всіх, що терплять на недомогання шлуку і випробували коштовні ліки й зела, а не найшли полегши. Там усім поручаємо спробувати даром Зела Мілертон, котріх не запарюється ні вариться, а споживається в натуральній формі. Поважні прибики переконаніє, як скуючно діяють в недомоганнях таких, як кваси шлуку, гази, нестриваність, запір, брак апетиту, біль голови й інші недомогання, котрі походять зо злого травлення. Щоби переконатися, пишть по пробку.

Спеціальна Оферта по знижених цінах.
[] \$1.00 за 1 коробку Мілертону
[] \$1.50 за 2 коробки Мілертону
[] \$2.00 за 3 коробки Мілертону
Питайте за злідами Мілертону у вашій сушній аптеці, а як там його не мають, то пишть до:
J. S. MILLER, Inc., Dept. U., P. O. BOX 628, NEWARK, N. J.
Single package not sent C.O.D. Small postage stamps acceptable. Ці ціни важні лише при замовленні просто з головного офісу.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

ФАРМИ НА ПРОДАЖ
Багато людей думає, де найкраще купити фарму. Де саме її купити, треба добре знати. 32 роки минає, як на передмітті індустріального міста Міддлв. Н. Дж. такі зародки близько фабричних міст Вайланд і Бридгетон. Н. Дж. оснувала Перша Українська Фермерська Колонія. Маємо фарми на продаж курчат і ріжкого роду, а також незабудовані землі від 5 до 10 акрів. Пишть на адресу:
В. МАТОЛІЦ,
Box 8, W. Main St., Millville, N. J.

НЕБУВАЛЕ НА ПРОДАЖ!

94-АКРОВА ФАРМА в малім містечку, повній дім з 8 кімнат, моти Вукалов. Загорода і стайні, курник, гарний оочений сад, земля огородова. Влово продає за \$4,750.
54 АКРИ, дім з 6 кімнат, стайні, 13 діяних коров, 5 явков, трактор, трок, машинерія, земля рівана і без каміни. Самітня особа змушена продати за \$9,000; половина готівкою. Маємо великий вибір ріжких фарм. Хто приїде до нашої канцелярії одержать даром спис фарм. Голосить ся до:
STEPHEN D. SATZEWICH,
General Insurance & Real Estate Broker
32 East 7th St., New York City.
Tel. GRamercy 3-0713
Задержіть мій адрес.

Курчата на Продаж

КУРЧАТА Я КАЧАТА
Тестовані стейтовими властями. Виснало в наявній а й закутити Зсуучених Держав.
Пишть за інформаціями до:
JOHN FEDOROWICZ
7 School Street
WEST WARWICK, R. I.

45-АКРОВА ФАРМА близько містечка. Дім на 8 кімнат, купальня, нова студола і кілька інших будинків, близько ріки, де можна ловити рибу і купатись.
ТАКОЖ 15-акрова фарма; гарний на 6 кімнат дім. Ціна \$3,200. Готівкою \$1,500, решта на догідні сплати.
ТАКСАМО 50 акрів доброї землі, дім на 6 кімнат, банько Пенсильванської залізничі, 45 минут від міста Нью Йорку.
Маю фарми від 2 до 265 акрів. Зголосить ся до нашої канцелярії по безплатну лісту фарм, або пришліть б.ч. поч. значками, а я вам її вышло безплатно. КУПИТЬ фарму і будете незалежні; на фармі нема "Rationing". Завеземо вас нашим автоном оглянути ріжкі фарми.
STEPHEN D. SATZEWICH — Real Estate & Insurance
32 East 7th Street, New York City.
Tel. GRamercy 3-0713
Задержіть мою адресу.

ПОДЯКА

Я муж і син Покійної моєї Жени й Мами складаємо найширшу подяку всім тим, що відвідали Покійну в моїм домі і в шпиталі підчас її тяжкої недуги, Щира подяка Родині з Дітройт. Щира подяка Тов. Запорозька Січ, від. 192 У. Н. Союзу, за обслугу і цвєти. Щира подяка всім за цвєти, за авта і тим, що дали на Служби Божі і всім, що відвідали Покійну.
Муж і Син Ліщинський.

УМІРКОВАННЯ

Наші ціни є умірковані. Це треба конче зазначити, бо репутація, яку ми маємо щодо кращої услуги, могла би когось навести на думку, що за наші услуги ми жадаємо значно багато.
На ділі наші услуги є для всіх і тому наші ціни є для всіх приступні.
STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: BErgen 4-5989 Phone: BAyonne 3-0540

ДІСТАТУТЬ ЗАНАТТЯ

ПОТРІБНО ДІВЧИННІ ДО ОФІСУ BOOKKEEPING-TYPIST.
Голосить ся від 9. раню до 4. попудні: 45-8
15 WINTHALL ST., Room 210, близько South Ferry, Manhattan. Ціація згідна з умовою.

ПОТРІБНО ДОСВІДЧЕНИХ ЧОЛОВІКІВ

Віків, що вмють чистити вікна (Window Cleaners). Постійна праця. Добра платня. Голосить ся до: 43-8
AMERICAN CLEANING CO., 321 Willow Avenue, Hoboken, N. J.

ПОШУКУЄ ПОСАДИ

ДЯКО-УЧИТЕЛЬ
пошукує посади при гр.кат. церкві. Котра парохія потребує доброго диригента і широкого працівника, учителя і доброго співачка, то прону ласкаво повідомити мене на таку адресу:
М. P. M., 615 FRONT ST., MINERSVILLE, PA.

ВИПОВНЯЄМО INCOME TAX RETURNS.

Голосни офісові: від 9. до 11. раню кожного дня, а в суботу цілий день.
PETER BARTKIW
Real Estate & Insurance Broker
Notary Public
309 E. 14 St., New York, N. Y.
Phone AL 4-8254

Д-р ВОЛОД. ГАШЦІЦЬ

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР.
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel: ESsex 3-5066
Урядові години: Від 1 до 3 попуд.; від 6 до 8 вечір.
В неділі згідно з умовою.

ФОТОГРАФ

Зі старих фотографій відроблю нові, побільшує на добрій матері і фарбі, яку любите. Артистичне вишчєнення по уміркованих цінах. Засилайте до:
Н. DIDOSNA
583 HIGH ST., NEWARK, N. J.
Telephone Market 2-0242

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН
і вище. ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОУ І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN FUNERAL HOME
433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

ВИПОВНЯЄМО INCOME TAX RETURNS.

Голосни офісові: від 9. до 11. раню кожного дня, а в суботу цілий день.
PETER BARTKIW
Real Estate & Insurance Broker
Notary Public
309 E. 14 St., New York, N. Y.
Phone AL 4-8254

Д-р ВОЛОД. ГАШЦІЦЬ

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Обслуга шира і чесна
383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребами по ціні та інській як \$180.
ОБСЛУГА НАРІКРАЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛФІЮ І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Залимаєсь похороном в БРОУК, БРООКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦІХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 Prospect Avenue, (cor. E. 155 St.) B R O N X, N. Y.
Tel.: MEtrose 6-5577

НАРЕШТІ ПО ДОВГІМ ОЖИДАННІ
З нові сезонаційні ПОЛКНН на рекордах SONART! — найкращі з часів "Big Beat" і того роду, що, раз почувши, ви ніколи не захочете бути без них.
ОСИП СІГУР ("Король Польки") і його оркестра виконали:
M-580 ВЕСЕЛА ПОЛЬКА (Joyful Tar Polka)
ГРАЙ МЕНІ, СКРИПКО (Sonart Live Polka)
M-581 ПОЛЬКА: НЕ ТЕРПЕ (Dance Patrol Polka)
ВАЛКЕ: БАНДУРА (Red Roses—Waltz)
M-582 ПОЛЬКА: ГАНЬКА (Fiesta Polka)
ПОЛЬКА НОВОМОДИНА (Victory Polka)
Ціна 79 ц. за один рекорд. Питайте за ціни рекордам в нашого торгова рекордамі або пишть до: 23-
SONART RECORD CORP., 251 W. 42nd St., New York City

JOSEPH SNINUR
The Polka King

ТАРЗАН ч. 731. — На стрічу долі

WHEN TARZAN WAS WELL OUT TO SEA HE SIGHTED A CRUISING SHARK. AS HE EXPECTED.

Як Тарзан вже виплив добре на море, він побачив кружлячу пажору, зовсім як він цього згори сподівався.

TO THE GREAT FISH, THE RAFT WAS SOME STRANGE NEW ENEMY. IT CHARGED!

Для великої риби тратва Тарзана видалася дивним ворогом. Вона напала на нього.

THE APE-MAN MANEUVERED HIS CRAFT DEFTLY TO ESCAPE THE SEA-MONSTER.

Пажора заатакувала Тарзана покерував свій сплав зручно, аби виминити морську потвору.

THEN TWO MORE SHARKS ROSE OUT OF THE DEEP. TARZAN FACED DOOM!

Потім з глибини моря виринули ще два нажори. Тарзан пропав.